

**Громадська організація
«Львівська педагогічна спільнота»**

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

**УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Психологія та педагогіка:
методика та проблеми
практичного застосування»**

25–26 грудня 2020 р.

**Львів
2020**

УДК 159.9+37.01(063)

П86

П86 Психологія та педагогіка: методика та проблеми практичного застосування: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 25–26 грудня 2020 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2020. – 184 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Психологія та педагогіка: методика та проблеми практичного застосування». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 159.9+37.01(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Козолуп А. В.

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СНУ 9

Лавріненко В. А.

ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНОЇ

ВЗАЄМОДІЇ ПІДЛІТКІВ-НЕФОРМАЛІВ

ІЗ СУБКУЛЬТУР РІЗНОГО СПРЯМУВАННЯ..... 13

НАПРЯМ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В ОСВІТІ (ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ВІКОВОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ІН.)

Єрмакова О. В.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО

РОЗВИТКУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ 17

Козак О. Ю.

НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧІ ПРАКТИКИ

ЯК УМОВА АДАПТАЦІЇ ДО МАЙБУТНЬОЇ

ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПЕДАГОГІВ 20

Козігора М. А., Ковальчук І. В.

ДІАГНОСТИКА ПРИЧИН НЕУСПІШНОСТІ

МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ 23

Пристаї О. В.

РОЛЬ ЕМПАТІЇ У ФОРМУВАННІ ЦІННІСНОЇ

СИСТЕМИ КЕРІВНИКІВ ЗЗСО..... 26

НАПРЯМ 3. ПЕДАГОГІЧНА ТА КОРЕКЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Барщевська В. Р.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЯВІВ ТА ЧИННИКІВ БУЛІНГУ

У ПОЗАШКІЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ..... 30

Белей М. Д.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФЕНОМЕНОЛОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА..... 33

НАПРЯМ 7. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

Волкова С. Г.

ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ ТА САМООЦІНЮВАННЯ.....148

Ворона О. В.

ЛАРБООО ЯО НОВІТНІЙ СПОСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ150

Ігнатєєва Я. В.

ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОГО
ФЕСТИВАЛЬНО-КОНКУРСНОГО РЕПЕРТУАРУ153

Міськова Н. М., Галас М. Е.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АЛГЕБРАЇЧНИХ
КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНЯМИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ
В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....156

Радзівілова І. А.

ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСКУСІЇ У ФОРМУВАННІ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....160

Сендер А. А.

ОСОБЛИВОСТІ КОГНІТИВНИХ СТИЛІВ СТУДЕНТІВ
ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ162

Сердюк М. П.

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ
У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ166

Чикалова Т. Г.

ІГРОВИЙ ПАРАШУТ ЯО ЗАСІБ РОЗВИТКУ
МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ168

Щеголєва Т. Л.

НЕСТАНДАРТНІ ЗАНЯТТЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
У ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ТА ПРАКТИКА ЇХНЬОГО ПРОВЕДЕННЯ171

НАПРЯМ 7. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

Волкова С. Г.

*старший викладач кафедри англійської мови
гуманітарного спрямування № 3
факультету лінгвістики*

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна

ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ ТА САМООЦІНЮВАННЯ

Сучасна школа вимагає нових підходів до навчання учнів, викладач виступає не як транслятор знань, а більше як керівник процесу індивідуального розвитку кожного учасника, що вимагає навичок планування та відповідно корегування процесу навчання. При цьому на перший план виступають навички аналізу та оцінки досягнутого.

Сьогодні існує багато думок щодо педагогічної рефлексії та її значенні у навчальному процесі. Особливо важливе навантаження вона несе для педагога та студента задля досягнення найкращого результату. Оскільки саме предмети гуманітарного циклу покликані не тільки навчити, але і поєднати процес з людиною та її потребами у суспільстві, а саме вчити толерантного спілкування, формувати соціально коректну позицію слухачів. Таким чином педагогічну рефлексію можна розглядати як знаряддя для осмислення та переоцінки власних вмінь та навичок, що в свою чергу призводить до самоудосконалення для всіх учасників когнітивного процесу.

Велика кількість науковців досліджує вплив рефлексії на розвиток викладача, а саме К. Абульханова-Славська [1], В. Метаєва [5], І. Стеценко [7]) та ін.

Щодо визначення професійної рефлексії, згідно з В. Метаєвою, це форма теоретичної діяльності людини, що спрямована нею на осмислення власних дій і переконань у сфері професійної діяльності і є підґрунтям її особистіснопрофесійного розвитку [5, с. 24].

Багато вчених вважають рефлексію актом усвідомлення себе як суб'єкта педагогічної діяльності та суб'єкта розвитку (А. Бізяєва [2], А. Богуш [3], Б. Вульфів [4]). Більш того, рефлексія визначається, як

«форма теоретичної діяльності людини, що спрямована на осмислення нею власних дій і переконань і є підставою її діяльності» [5, с. 24].

Українською мовою слово «рефлексія» можливо перекласти з латинської як звернення назад, у різних словниках воно пов'язується з групою такими словами як: роздуми, аналіз, відображення, самопізнання [6, с. 518].

Під час занять рефлексія відображається у процесі усвідомлення себе та власної діяльності студента. Все це виражається через самооцінювання учасника навчального процесу. Отже, рефлексія відображається у дослідженні себе та результатів своєї когнітивної діяльності.

Самооцінювання – це невід'ємна частина критичного мислення та його ефективність підвищується завдяки застосуванню інноваційних технологій та підходів у викладанні. Таким чином, можливо зазначити, що існує багато варіантів проведення рефлексії здобувача за допомогою різних форм. Це може бути бесіда, розроблена шкала з питаннями, форми маркування, що допоможуть учасникам процесу визначити цілі та скорегувати процес здобуття навичок та вмінь, що дає студенту абсолютно зрозуміле чітке усвідомлення мети та завдань навчання. Можливим варіантом є також часове відслідковування, тобто маркування подається у розрізі часового проміжку по різних видах діяльності, таким чином, щоб показати про те, що студент росте та вдосконалюється з часом.

Перед викладачем у такому разі постає необхідність не просто оцінити виконання такого завдання, але й спонукати студента оцінити набуті знання та обґрунтувати свої маркування та висновки. Тільки у цьому випадку процес усвідомлюється та веде до подальшого розвитку.

Отже, рефлексія – це засіб для досягнення мети та цілей. Вона відіграє значну роль під час навчального процесу і за допомогою певних прийомів самооцінювання може стати рушієм для подальшого розвитку обох сторін когнітивного процесу.

Список літератури:

1. Абульханова-Славская К.А. Деятельность и психология личности. Москва : Просвещение, 1980. 336 с.
2. Бизяева А.А. Психология думающего учителя: педагогическая рефлексия. Псков: ПГПИ им. С.М. Кирова, 2004. 216 с.
3. Богуш А.М. Принципи модернізації вищої освіти. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. Рівне, 2003. Вип. 4., Ч. 1. С. 6–9.
4. Вульфов Б.З. Профессиональная рефлексия: потребность, сущность, управление. Магистр. 1985. № 1. С. 71–79.

5. Метаева В.А. Развитие профессиональной рефлексии в последипломном образовании: методология, теория, практика : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08. Екатеринбург, 2006. 357 с.
6. Рефлексія. Словник української мови: в 11 т. Т. 8, 1977. С. 518.
7. Стеценко И.А. Педагогическая рефлексия: теория и технология развития: дис. ... док. пед. наук : 13.00.01. Таганрог, 2006. 381 с.

Ворона О. В.

*спеціаліст першої категорії,
вчитель початкових класів*

Красноградський навчально-виховний комплекс (заклад загальної середньої освіти I-III ступенів – заклад дошкільної освіти) № 2
Красноградської районної ради Харківської області
м. Красноград, Харківська область, Україна

LAPBOOK ЯК НОВІТНІЙ СПОСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Термін «лепбук» (з англійської «lapbook» – книга на колінах) вперше використала у своїй домашній школі мати та письменниця з Вірджинії Таммі Даббі. Вона узагальнила досвід використання різноманітних міні-книг, автором створення яких була Діна Зайк ще у вісімдесятих роках минулого сторіччя. Саме Діна Зайк запропонувала використовувати так звані foldables – складені аркуші паперу, для легкого та ненав’язливого запам’ятовування інформації дітьми.

Використання таких складених різними способами аркушів паперу або, як ми їх зараз називаємо, «міні-книжки», давало можливість дітям, працюючи над їх виготовленням, швидко та надовго запам’ятовувати потрібну інформацію. Таммі Даббі зі свого боку запропонувала вкласти ці міні-книжки в одну оригінально оформлену папку. Автор назвала цю саморобну книгу так, тому що вся робота відображається у «книзі», яка може розташуватись на колінах у дитини.

Lapbook при такому навчанні є фінальним етапом вивчення певної теми. Тобто учень, вивчивши тему, оформлює отримані знання у вигляді лепбука, куди вміщує все, про що він дізнався. Посібник Лепбук – саморобна паперова книжечка з кишеньками, де дитина може діставати, перекладати, складати на свій розсуд різноманітний матеріал. Лепбук – це новітній спосіб організації навчальної діяльності спочатку пропонувався для роботи з дошкільниками і молодшими школярами, але у теперішній час охопив середню і старшу школу. Це гра, творчість,